

שיעור עשירי

סוגיית פתח פתוח — שיטת הרשב"א

מראי מקומות: דף ט ע"א "האומר פתח פתוח" וכו' — חידושי הרשב"א (החדשים) ד"ה והא דאמר ר' אלעזר דאטר, ומאירי שם ד"ה היתה אשת ישראל; דף יג ע"ב "מיתבי זו עדות שהאשה כשרה לה" וכו'; דף נא ע"ב "ולאבוה דשמואל" וכו'; תוספות לדף ב ע"א ד"ה שאם היה; קידושין דף סו ע"א "אשתו זינתה בער אחד ושותק" וכו'.

"אמר רבי אלעזר: האומר: פתח פתוח מצאתי, נאמן לאוסרה עליו. ואמאי? ספק ספיקא הוא: ספק תחתיו ספק אין תחתיו, ואם תמצא לומר תחתיו, ספק באונס ספק ברצון. לא צריכא באשת כהן, ואיבעית אימא, באשת ישראל, וכגון דקביל בה אבוה קידושין פחותה מבת ג' שנים ויום אחד". וכתב הרשב"א (בד"ה והא): "והא דאמר ר' אלעזר, דאטר: באשת כהן, ואי נמי בקטנה בת ישראל, דוקא במכחשת וטוענת: בתולה שלימה נבעלת, אי נמי בשותקת, דאיהו בריא, אבל במודה וטוענת שנאנסה קודם שנתארסה, אי נמי באומרת: מוכת עץ אני, נאמנת, דהא קיימא לן כר"ג ור' אליעזר דאמרי: הנושא את האשה ולא מצא לה בתולים, היא אומרת: משארסתי נאנסתי ונסתחפה שדיהו, והוא אומר: לא כי, אלא [קודם] (מ)שארסתיך, והיה מקחי מקח טעות — נאמנת... וטעמא דמילתא, משום דהתם שניהם מודים שלא נמצאו לה בתולים, אלא שהיא אומרת: משארסתי [נאנסתי], והוא טוען בשמא: קודם שארסתיך, והוה לה אידיה בריא ואיהו

ספק, ובריא עם חזקת כשרות דגופא עדיף (משמע) [משמא] דידיה. אבל במכחשת, כי הכא, דהוה ליה בריא ובריא, איהו מהימן... והכין אית' בירושלמי [בפירקין ה"ז], דגרסי' התם: ר' ירמיה בעי: מעתה אין טענת בתולים כר"ג ור' אליעזר אלא כר' יהושע; חזר ואמ': יש טענת בתולים כר"ג ור' אליעזר בשותקת; אפי' תימא במדברת ואומרת: נמצאו ואבדו, ותהא נאמנת; לית יכיל, דאמר ר' אילא: מצא פתח פתוח אסור לקיימא משום ספק סוטה. הכא אתמר: נאמנת, והכא אתמר: אינה נאמנת; תמן שניהם מודים שהפתח פתוח — פי', ולפיכך היא נאמנת, דאיהו שמא ואיהי בריא — הכא אין שניהם מודים שהפתח פתוח' — פי', ולפיכך הוא נאמן, דבריא הוא; אלמא כל שאינה מכחישתו, דבריא ושמא הוא — היא נאמנת, ואפי' להתירה לבעלה, ואפי' באשת כהן, והדין נותן, שהרי בכל מקום אשה נאמנת לומר: מותרת אני, כיון שאין מי שמכחישה. והא דאמרינן בירושלמי [שם, ה"א] גבי מתני' ד'היא אומרת מוכת עץ אני נאמנת' — 'הדא דתימ' שלא להפסידה מכתובתה, אבל לקיימה אינו רשאי', ודאי משמע דפליגא אגמרא דידן, וכדכתבינן לעיל". הרשב"א מוכיח את דינו של רבנו יונה, שהבעל אינו נאמן לאסור את אשתו בטענת פתח פתוח אם היא טוענת שנאנסה, מתוך הגמרא אצלנו, ומתוך הירושלמי בהלכה ו, וכותב שהירושלמי בהלכה א, האומר שנאמנתה של האישה קיימת רק לגבי כתובתה ולא לגבי איסורה, חולק בכך על הבבלי.

והרשב"א ממשיך וכותב: "אעפ"י שראיתי לגדולי המורים שאמרו דאפי' בטוענת: קודם שארסתני נאנסתי, אי נמי: מוכת עץ אני, אינה נאמנת אלא שלא להפסידה מכתובתה, אבל לקיימה אינה רשאי משום דספק סוטה, כדאיתא בירושלמי דלעיל, דאמרו גבי הנושא את האשה, דאינה נאמנת לקיימה משום ספק סוטה, ואפי' בטוענת מוכת עץ; ואינו נראה, דאם אית', אונס בישראל דשרי היכי משכחת לה? והיכי דרשי' להו? דדילמא אמרה שנאנסה, ואינה אלא רוצה, ואין אונס ורצון אלא אחר כוונת הלב, ולא

גרע פתח פתוח ממי שראינוה שנבעלה וצוחה ואמרה: אנוסה אני, דנאמנת, והרי היא כחתיכה ספק חלב ספק שומן, דעד אחד נאמן עליה. ואעפ"י שזו עדות אשה בגופה, הא אמרי' דנאמנת, כדאיתא בברייתא לקמן [יג, ב]: 'זו היא עדות שהאשה כשירה לה', כלומר לעצמה. וטוטה שנסתרה, היינו טעמא, משום דרגלים לדבר, שהרי קנא לה ונסתרה, ותדע לך, דהא נסתרה בלא קינוי, אינה אסורה לבעלה... ואע"ג דכל ספק טומאה ברשות היחיד נמי טמא, וגמרינן לה מסוטה אעפ"י שאין רגלים לדבר, דאלמא טוטה לאו משום טענת רגלים לדבר הוא, ליתא, דספק טומאה היינו משום דליכא מאן דאמר בריא לא נטמא, אבל טוטה שנסתרה, דטענתא בריא, אי לאו משום רגלים לדבר — לא מטמאי' לה" וכו'. הרשב"א מביא את שיטת גדולי המורים, המסתמכים על דברי הירושלמי ואומרים שאין האישה נאמנת בטענת אונס אלא לגבי כתובתה, אולם לגבי איסורה על בעלה היא נשאת אסורה משום ספק טוטה, ומקשה על כך: "דאם אית', אונס בישראל דשרי היכי משכחת לה, והיכי ררשי' להו?" וכו', ובדבריו כלולות שתי קושיות. ראשית הוא שואל: כיצד ניתן לומר שהיא אסורה על בעלה אף אם היא טוענת שנאנסה? הרי את דין אונס אנו למדים מהפסוק "צעקה הנער המארשה ואין מושיע לה" (דברים כב, כז), ואם כן אנו רואים שסומכים על צעקותיה אף על פי שיתכן שהיא רק מעמידה פנים בצעקותיה על מנת שלא להפסיד את כתובתה ושלא להיאסר על בעלה, אולם האמת היא שזה נעשה ברצונה, וכך יש לסמוך גם על דיבוריה כשהיא אומרת שנאנסה. אולם למעשה אין מסתבר לומר שהירושלמי התעלם מפסוק מפורש, אלא צריך לומר שלפי הירושלמי אין חייבים להסביר שכוונת הפסוק היא שאנו סומכים על צעקותיה, אלא ניתן לומר שהיו עדים שראו את מעשה האונס, ומתוך ראיית הדברים התברר להם בוודאות שהמעשה נעשה באונס ולא ברצון, אלא שהם לא יכלו להושיע את הנערה מחמת אלמותו של האנס, ולכן אין להוכיח מכאן לגבי נאמנותה של אישה הטוענת שנאנסה.

ולכן הרשב"א מוסיף ומקשה: "והיכי דרשי' להו? דדילמא אמרה שנאנסה, ואינה אלא רוצה, ואין אונס ורצון אלא אחר כוונת הלב, ולא גרע פתח פתוח ממי שראינה שנבעלה וצוחה ואמרה: אנוסה אני, דנאמנת" וכו', וכונתו היא לגמרא בפרק רביעי (בדף נא ע"ב), האומרת: "ולאבהו דשמואל אונס דשריא רחמנא היכי משכחת לה? כגון דקאמרי עדים שצווחה מתחלה ועד סוף" וכו', שכן מתוך דברי הגמרא אנו רואים שהצווחה של האישה מתחילה ועד סוף גורמת להגדרתה כאנוסה, וכפי שאנו סומכים על צווחתה, כך אנו צריכים לסמוך גם על דיבוריה כשהיא אומרת שנאנסה, בניגוד לשיטת גדולי המורים. הרשב"א מוכיח מתוך דברי הגמרא שאנו סומכים על צווחתה של האישה על אף שהיא בעלת דין, ומתוך כך הוא לומד שיש לסמוך גם על דבריה שנאנסה על אף שהיא בעלת דין, ואם כי הירושלמי יכול לחלוק על דברי הגמרא הללו, מכל מקום הדבר קשה על שיטת גדולי המורים. אולם גם כאן יכולים גדולי המורים לומר שאין דמיון גמור בין הגמרא ובין דבריהם, שכן הגמרא מדברת באופן שהיא צווחת, ומתוך צווחתה ניכר שזו אנוסה, מה שאין כן כאשר היא טוענת באופן שקט, שאז אין היכר שאכן היה אונס.

והרשב"א דוחה את דברי הירושלמי ואומר ש"סוטה שנסתרה, היינו טעמא, משום דרגלים לדבר, שהרי קנא לה ונסתרה" וכו'. הירושלמי כתב שגם אם היא טוענת שנאנסה, היא אסורה עליו מדין ספק סוטה, שכן מעיקר הדין חידש רבי אלעזר שאדם הטוען טענת פתח פתוח אוסר את אשתו עליו מדין "שויה אנפשיה חתיכה דאיסורא", והירושלמי הוסיף שאף אם היא טוענת טענת ברי שנאנסה, מכל מקום היא אסורה עליו מדין ספק סוטה שאסורה כוודאי, ושוב קיים כאן דין "שויה אנפשיה חתיכה דאיסורא". אולם הרשב"א דוחה זאת, ואומר שספק סוטה אסורה כוודאי רק אם יש רגליים לדבר שהיא אסורה על ידי הקינוי, ולא אם אין רגליים לדבר. ואף על פי שאת דין ספק הטומאה ברשות היחיד, שטמא גם

כשאין רגליים לדבר, למדנו מדין ספק טוטה, מכל מקום אין להוכיח משם שטוטה טמאה גם כשאין רגליים לדבר, שכן בטומאה ברשות היחיד אין טענת ברי שהיא טהורה, ואילו בטוטה יש טענת ברי של האישה שהיא טהורה, ומכיוון שיש טענת ברי של האישה שהיא טהורה — הרי טענה זאת מתירה אותה, אלא אם כן יש רגליים לדבר שהיא אסורה. ולעומת זאת הירושלמי וגדולי המורים סוברים שטוטה טמאה גם אם אין רגליים לדבר. ואף על פי שגם הם מודים שאין היא טמאה אלא אם כן קינא לה, מכל מקום הם סוברים שהצורך בקינוי אינו משום שצריך רגליים לדבר, אלא משום שאין אוסרים על הייחוד. הרשב"א הניח שהייחוד שלה יוצר ספק, אלא שטענת הברי שלה התירה אותה, ולכן יש צורך בקינוי על מנת לאסרה מצד זה שיש רגליים לדבר, ואילו הירושלמי וגדולי המורים הניחו שהייחוד שלה לא יצר ספק כלל, וממילא טענת הברי שלה לא גרמה להתרתה, אלא שהיא נאסרה רק מחמת הקינוי. ולפי זה ניתן להסביר את דברי רש"י בתחילת המסכת. בתחילת המסכת (בדף ב ע"א, ד"ה בשני ובחמישי) כתב רש"י, שהצורך לשאת את הבתולה ביום הרביעי נובע מכך שאם תהייה לו טענת בתולים, ישכים לבית דין, "ומתוך שיבא לבית דין יתברר הדבר כשיצא הקול, שמא יבואו עדים" וכו', והתוספות הקשו עליו (בד"ה שאם הייה): "דאמרינן בגמרא: 'אמר אביי: אף אנן נמי תנינא — דהאומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו — בתולה נשאת כו' מאי לאו דקטעין פתח פתוח, והשתא היכי מייתי ראייה לפ"ה? הא אע"ג דאינו נאמן, מכל מקום ישכים לבית דין, שמתוך כך יצא הקול ויבואו עדים ויתברר הדבר" וכו', ואם כן לא הוא אוסר אותה, אלא העדים הם האוסרים אותה. אולם לפי הסברנו בדעת הרשב"א, ניתן לומר שכוננת רש"י אינה לומר שהעדים יבואו להעיד על הזנות עצמה, שהרי הגמרא אומרת שמעשה זנות הוא דבר שאינו שכיח, ויותר מזה אין שכיח להעיד על מעשה זנות, שכן יש צורך להעיד על כמכחול בשפופרת, ולא מסתבר שלשם כך היו חז"ל מתקנים את תקנתם, שבתולה תינשא

ביום הרביעי. אלא כוונתו של רש"י היא, שהעדים יבואו להעיד על הייחוד. ואף על פי שבדרך כלל ייחוד אינו אוסר אותה, אין הדברים אמורים אלא בסוטה, שבעלה אינו יודע שהיא אסורה, אבל אישה שבעלה מצא פתח פתוח — נאסרת אף על ידי עדי ייחוד בלבד.

והנה, הרשב"א כתב ש"לא גרע פתח פתוח ממי שראינה שנבעלה וצווחה ואמרה: אנוסה אני, דנאמנת... ואעפ"י שזו עדות אשה בגופה, הא אמרי' דנאמנת, כדאיתא בברייתא לקמן [יג, ב]: 'זו עדות שהאשה כשירה לה', כלומר לעצמה" וכו'. ואכן הגמרא להלן (בדף יג ע"ב) מביאה את הברייתא: "זו עדות שהאשה כשרה לה, ורבי יהושע אומר: אינה נאמנת. אמר להם ר"י: אי אתם מודים בשבויה שנשבית, ויש לה עדים שנשבית, והיא אומרת: טהורה אני, שאינה נאמנת? אמרו לו: אבל. ומה הפרש יש בין זו לזו? לזו יש עדים, ולזו אין עדים. אמר להם: אף לזו יש עדים, שהרי כריסה בין שיניה. אמרו לו: רוב עובדי כוכבים פרוצים בעריות הם. אמר להן: אין אפוטרופוס לעריות" וכו', והגמרא שואלת על כך: "מאי קאמר להו ומאי קמהדרי ליה?", ומשיבה: "הכי קאמרי ליה: השבתנו על המעוברת, מה תשיבנו על המדברת? אמר להם: מדברת היינו שבויה. אמרו לו: שאני שבויה, דרוב עובדי כוכבים פרוצים בעריות הם. אמר להם: הא נמי, כיון דאיסתתר אין אפוטרופוס לעריות". ויש צורך להבין מהו יסוד המחלוקת בין רבי יהושע לבין חכמים. ואם כי התוספות שם (בד"ה השבתנו) כתבו על דברי הגמרא: "השבתנו על המעוברת": "פי' לדידן ניחא, דאשה מזנה בודקת ומזנה ולא דמיא לשבויה, אלא לדידך דלית לך הך סברא, תינח מעוברת, אבל מדברת אפילו לפי דבריך יש הפרש, דלזו יש עדים ולזו אין עדים ואיכא מיגו" וכו', ולפי זה יסוד המחלוקת ביניהם הוא, שלדעת חכמים אישה מזנה בודקת ומזנה, ואילו רבי יהושע סובר שאישה מזנה אינה בודקת ומזנה. אולם כבר כתב בעל ה"בית יעקב" (שם, בד"ה בתוס' ד"ה השבתנו)

ש"הוא קצת דחוק דר"ג ור"י יחלוקו בסברות הפוכות, דלר"י אמרינן בדף ט"ו דס"ל דאשה מזנה ודאי דאינה בודקת ומזנה, ור"ג יסבור זה לאמת במזנה בודקת ומזנה" וכו', ויש להבין אם כן מה הוא יסוד המחלוקת ביניהם. ואם כי ניתן היה להסביר שהם חולקים בשאלה, האם תיקנו חכמים תקנה מיוחדת לגבי חוסר נאמנותה של האישה, מכיוון ש"מעלה עשו ביוחסין", או לא, אולם לפי זה לא היה מובן מדוע רבי יהושע מדמה זאת לדין שבוייה. ולכן נראה להסביר שהמחלוקת ביניהם היא, האם תיקנו חכמים שיהיה למדברת דין שבוייה, או לא? לדעת רבי יהושע חכמים עשו מעלה ביוחסין במדברת, כפי שהוא בשבוייה, מכיוון שהוא טובר שגם היא שבוייה. רבי יהושע טובר שכפי ששבוייה בידי גויים היא בחזקת שנבעלה על ידם מכיוון שהיא שבוייה בידם, כך גם מי ששבוייה בידי יצר הרע של זנות היא בחזקת שנבעלה טעם שהיא שבוייה בידי יצר הרע של זנות, ולכן אפילו מדברת, שמתיוחדת בניגוד לדין, מוגדרת כשבוייה בידי יצר הרע של זנות, ואינה נאמנת. ואילו חכמים טוברים שאין לדמות את דין המדברת לדין השבוייה, מכיוון שהשבוייה מסורה לגמרי בידי שובייה, ואילו מדברת — שאין לנו עדות שנבעלה — אינה מסורה לגמרי בידי יצר הרע של זנות, ולכן יש לה נאמנות בעדותה שלא נבעלה.

אלא שעדיין יש צורך להבין כיצד הרשב"א דוחה את דברי גדולי המורים? הרי הם מסתמכים על ירושלמי מפורש. ואם כי הרשב"א כתב שהבבלי חולק על דברי הירושלמי, מכל מקום דברי הירושלמי במקומם עומדים, וגדולי המורים יכולים לסבור כמותם. ונראה להסביר זאת על פי הגמרא בקידושין. הגמרא בקידושין (בדף סו ע"א) מביאה מחלוקת לגבי עד אחד המעיד על אישה שזינתה והבעל שותק: "אמר אביי: נאמן, רבא אמר: אינו נאמן, הוי דבר שבערוה, ואין דבר שבערוה פחות משנים". והתוספות שם (בד"ה אמר אביי) הקשו על דברי אביי: "קשה, דמשמע הכא עד אחד נאמן, ובמסכת סוטה משמע דאין האשה נאסרת על בעלה

אלא על עסקי קינוי וסתירה, משמע דבעינן עדים, ותירצו: "ויש לומר, דהתם מיירי באינו שותק, אבל בשותק בעד אחד מהימן". ולפי זה הסבר מחלוקתם הוא, האם ניתן לחלק בין דין הדבר שבערווה ובין איסור הזנות, או לא? לדעת אביי ניתן לחלק בין דין הדבר שבערווה ובין איסור הזנות, ואם כי לדבר שבערווה יש צורך בשני עדים, מכל מקום לגבי איסור הזנות מספיק עד אחד, ככל איסור אחר, ואילו רבא סובר שאין ניתן לחלק בין דין הדבר שבערווה ובין איסור הזנות, וכפי שלגבי דין הדבר שבערווה יש צורך בשני עדים, כך גם לגבי איסור הזנות. ולפי זה מובן שהרשב"א סובר שאין להוכיח דבר מהירושלמי, מכיוון שהירושלמי דיבר לפי שיטת אביי. לדעת הרשב"א הירושלמי דיבר לפי שיטת אביי, הסובר שיש חילוק בין דין הדבר שבערווה ובין איסור הזנות, ולכן הוא אמר שאם כי דין דבר שבערווה אין כאן, מכל מקום איסור ספק סוטה יש כאן, ולכן אין היא נאמנת. אולם להלכה אנו פוסקים כשיטת רבא, שאין חילוק בין דין הדבר שבערווה ובין איסור הזנות, ובשניהם יש צורך בשני עדים, ולכן אין כאן איסור ספק סוטה, והיא נאמנת לומר שנאנסה.

ובהמשך דבריו כתב הרשב"א: "ומה שהעמידו בירוש' [בפרקין ה"ו] הא דר' אלוי(עזר בשותקת אי נמי במכחשת כמו שכתבתי למעלה, צריכא לי עיון בשותקת, דבפרק 'אלו נערות' [לקמן לו, א] משמע דלר"ג טוענין לה משום [משלי לא, ח] 'פתח פיך לאלם', ועוד דאי שתיקה חשבינן כהודאה, אפי' באשת ישראל גדולה תאסר, דהא ליכא ספק ספיקא, דהא מודה, ואי [סבירא] שתיקה כספק חשבינן לה לר"ג, אסורה אפי' בתרי ספיקי, כדאיתא לקמן [יד, א], דקיל ליה שמא דאפילו בספק ספיקא פסול. אלא נ"ל דהכא לא משכחת לה להא דר' אלוי(עזר אלא במכחשת, והילכך בחד ספיקא אסירא, אבל בתרי ספיקא שריא, ואע"ג דאידיה טוענת שבתולה שלימה נבעלה, ואם כן לדבריה אין כאן תרי ספיקי, ואפי' הכי לדידן תרי ספיקי איכא" וכו'. הרשב"א כותב שטענתה של האישה חזקה

כל כך מול טענת פתח פתוח, עד כדי שאפילו אם היא אינה טוענת שנאנסה, אנו טוענים לה זאת משום "פתח פיך לאילם". ומכאן מוכח שלדעת הרשב"א טענת האונס של האישה היא מצד טענת הברי ולא מצד עדות, שכן הדין של "פתח פיך לאילם" קיים רק לגבי בעלי הדין ולא לגבי העדים. ובסיום דבריו כותב הרשב"א, שדינו של רבי אלעזר נאמר במכחשת הטוענת שלא נבעלה, ואף על פי ש"לדבריה אין כאן תרי ספקי, ואפי' הכי לדין תרי ספקי איכא". ובדומה לכך כותב המאירי (בד"ה היתה אשת ישראל), ש"יש אומרים שאף בזו, כל שמכחישתו נאמן לאסרה, שמכיון שמכחישתו, אף היא מודה שלא נאנסה, ואין כאן אלא ספק אחד, והוא אם תחתיו זינתה אם לאו, ומכיון שהוא טוען בבריה — אסורה עליו, ולא הוצרכו לדעת זה להעמיד שמועתו של ר' אלעזר באשת כהן אלא בשותקת, ואין הדברים נראין, שאם כן היה להם להעמידה באשת ישראל ובמכחשת, אלא ודאי אף במכחשת כן, שלא הורעה טענתה בהכחשה יותר מבשתיקה, דאדרבה אלימתה לטענתה" וכו'. הרשב"א והמאירי דוחים את שיטת הראשונים הסוברת שמכיוון שלפי טענת האישה, שלא נבעלה, אין כאן שני ספקות אלא רק ספק אחד — הרי היא אסורה על בעלה מצד זה. הראשונים הללו סוברים, שכפי שלגבי הלוואה אמרה הגמרא (בדף פח ע"א) ש"כל האומר: לא לויתי, כאומר: לא פרעתי, דמי", ואם באו עדים שהכחישוהו ואמרו שלוה ופרע — הרי הוא מחויב לשלם מכיוון שהודה שלא פרע, כך גם לגבי האישה הטוענת שלא נבעלה, שבדבריה כלול שלא נאנסה, ולכן היא נאסרת. ואם כי גדר של הודאת בעל דין לא מצינו אלא בדיני ממנות, ולא באיסורים, מכל מקום ניתן לומר שיש כאן דין של "שויה אנפשיה חתיכה דאיסורא". ולפי זה ניתן להוכיח שדין "שויה אנפשיה חתיכה דאיסורא" הוא דין של נאמנות ולא של נדר, שהרי אי אפשר לומר שנדרה לאסור את עצמה, שכן היא טוענת שהיא מותרת, אלא חייבים לומר שזו היא נאמנות, ומכיוון שהיא נאמנת בדבריה, כלול בכך שלא נאנסה. אולם הרשב"א והמאירי חולקים

על כך, וסוברים שאין לדמות את הדין אצלנו לדין "כל האומר: לא ליתני, כאומר: לא פרעתי", וזאת מכיוון ששם מחייבים את הלווה לשלם על פי עדים, ואילו אצלנו אין עדים. שם מדובר בשני מעשים שונים של הלוואה ופירעון, ועל שניהם קיימת עדות, אלא שלגבי ההלוואה אנו סומכים על העדים ומחייבים את הלווה לשלם, ואילו לגבי הפירעון אין אנו סומכים על עדותם של העדים, מכיוון שיש הודאת בעל דין שלא פרע, וממילא אין הוא נפטר מלשלם את ההלוואה. אולם אצלנו מדובר במעשה אחד של ביאה, שאין לגביו כל עדות, אלא רק טענת ספק של הבעל, האומר "פתח פתוח מצאתי", וטענת ודאי של האישה, האומרת שלא נבעלה, ולכן אין אפשרות לאסור אותה, שהרי היא טוענת שהיא מותרת, ובטענת הבעל יש שני ספקות. אם היה מדובר אצלנו באופן שהיו עדים שנבעלה, אלא שהם אינם יודעים אם הדבר היה באונס או ברצון, והאישה הייתה טוענת שלא נבעלה — היה ניתן לומר גם אצלנו שמכיוון שהעדים אומרים שהיא נבעלה, והיא אומרת שלא נאנסה, הרי היא אסורה. אולם מכיוון שאין אצלנו עדים, אלא רק טענת ספק ספיקא של הבעל — אין אפשרות לאסרה אלא על פי חידושו של רבי אלעזר, וזו היא כוונת הרשב"א באמרו ש"לדין תרי ספיקי איכא".